

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

WOENSDAG 2 SEPTEMBER.

AMSTERDAM, 1 September.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5.00; voor de buitensteden franco p. p. f 6.00.

Buitenland, om te adreſſeren aan 'het Bureau van de Courant' te Rotterdam.

Het ongeloof schrijdt bij ons met stouten gang voort. Het blijft niet langer onder de heele of halve geleerden van allen stand, die een zeker vernis van christelijkheid aan geven, en de groote menigte in kantschiedrijven en voorlezingen in tijdschriften en schoolboeken zachtens in slaap wiegden met woorden aan de christelijke dogmatiek ontleend, waaraan het volk eene ietwat orthodoxe en de liberale ingewijden eene ongehoovige betekenis verbonden. Dat ongeregt woordspel, dat het rationalismus in een orthodox masker voordraagt, wordt wel is waar nog altijd voortgezet, om eene op geen kwaad verdachte onwetende menigte langzamerhand van het geloof der calvinistische vaders tot het ongeloof der rationalistische zonen voor te bereiden; maar er zijn er anderen opgetreden, die niet langer zich willen plooiën naar de kunstgrepen van 't bedrog, openlijk verklaren wat zij willen, en daarenboven de beste gevolgen trekken van het rationalistiesch predikantenstelsel over het Christendom. De leer van Voltaire is bij ons aan de orde van den dag en wordt langs alle kanalen onder ons volk gebragt. Een reden te meer waarom Ronge de man, die vrije gemeenten onder ons wil stichten onwelkom zijn moest. Want die vrije gemeenten zouden bij het volk in praktijk brengen, wat de *Dageraad* sinds een tweetal jaren in den lande predikt, dat het waar verstand der veropenbaring niet slechts in den Bijbel maar bij voorkeur in het boek der natuur moet gezocht worden. Het is al te gemakkelijk zijn en worden er pogingen gedaan, om dergelijke begrippen onder onze lagere volksklasse te verspreiden, met het onverschillen doel, om die van allen Christendom te vervreemden, en ze als natuurlijke menschen te doen denken en leven. Het verblijf van Ronge ten onzent schijnt aanleiding te hebben gegeven tot het verspreiden van een dagschrift in dien zin, dat ons ter beoordeeling mildelijk is geschonken. In den regel blijft van Protestantische zijde zulk geschrift onverscheld. Men schijnt dat te willen ignoreeren. Het belet evenwel niet, dat het onder het volk wordt rondgedeeft; want de prijs is laag gesteld, en er zijn volksvrienden, die er wat voor over hebben om het onder de lagere klasse *aan de hand* te maken.

Wij willen er derhalve een oogenblik stil staan, om voldoende aan het verzoek der lezers aan onze lezers laten zien; welken toelag er bestaat om onze protestantische volksmenigte stelselmatig onchristelijk te maken. Men zal daarin de waarschuwing vinden, dat men wel mag toezien op de dingen die komen zullen; want waar het volk aan het Christendom ontscheurd wordt, om het over te geven aan de eischen der natuur; daar heeft men reden van bezorgdheid over de toekomst, die ons bereid staat.

Ziedaar wat ons beweegt om eersdags een verslag te geven van een dier onverschillen schriften, die naar de laatste tijden in ons land te zien zijn.

Men heeft ook eindelijk te Parijs regtstreeks bericht ontvangen van den baron Gros, die in China het traktaat gesloten heeft, waarvan het eerste bericht over St. Petersburg is gekomen. De *Moniteur* geeft daarvan in het kort eenige punten op. Deze zien er nog beter uit, dan de dépêches uit St. Petersburg. Maar op het kardinale punt, dat al de overigen moet waarborgen, is er bijna geen verschil van lezing. De variant van den *Moniteur* doet zelfs nog sterker uitkomen, dat de Chinezen geene blijvende gezantschappen in Peking willen dulden. De *Moniteur* immers zegt, dat volgens het traktaat, tijdelijke gezantschappen te Peking bedongen zijn. Het is ons aan de onderhandelaars den last was verstrekt, om de gezantschappen te Peking te bedingen, en men heeft daarom de hoop, dat het gesloten traktaat op dat punt niet zoude worden geratificeerd, en dat aan de onderhandelaars de taak zou worden opgelegd, om op dit speciale punt eene nieuwe onderhandeling te openen.

Wij wenschen, dat het nog geschieden maar wij durven ons daarmee niet laten, want als de Europeesche onderhandelaars haren eischen op dat punt hebben laten vallen, dan is het vermoedelijk slechts geschied, omdat zij, in welke omstandigheden dan ook, begrepen hebben dat niet te kunnen verhoeden. Het zal ons meevallen, als men daarop nog kan terugkomen.

Wij hebben reeds berigt, dat werkelijk een overeenkomst met België is, aangegaan tot wederzijdsche regeling van den letterkundigen eigendom in beide landen. Naar wij wijders vernemen, is die overeenkomst in 't algemeen geschoeid op genoegzaam dezelfde beginselen als zijn nedergelegd in het traktaat met Frankrijk tot wering van den nadruk van wetenschappelijke en letterkundige werken, den 29 Maart 1855 gesloten, en onder n°. 107 in het *Staatsblad* geplaatst. Er is echter, zijn wij goed geïnformeerd, een belangrijk verschil, hierin bestaande dat bij het verdrag met België wederzijds is bedongen algeheele vrijheid van invoer van boekwerken in beide landen en het voornemen zou tevens bestaan datzelfde beginsel, later bij de herziening van het tarief van regten, algemeen te maken.

Wij vernemen, dat het aanbod om het koninklijk gezin, op Vrijdag (3 dezer) des avonds ten 9 ure, eene serenade te brengen, door Z. M. den Koning welwillend is aangenomen. De leiding is aan de hh. R. Hol en Heintze opgedragen, terwijl de instrumentale begeleiding door het orkest van den heer J. Ed. Stumpf zal worden uitgevoerd. (Amst. Ct.)

Naar men vernemen, dat op Vrijdag 7 dezer de eerste paal voor de fundering van het *Kaleis voor Volksvrijheid* geslagen worden. Men hoopt dat Z. M. de Koning, wiens belangstelling in alles wat kunst en nijverheid betreft bekend is, deze plegtigheid met H.D. tegenwoordigheid zal vereeren. (Amst. Ct.)

Het heeft H. M. de Koningin, beschermvrouw der maatschappij van het *Diamantwerkers-Wezenfonds*, behaagd, eene uitnoodiging ter bijwoning van eene *Musique Musicale*, door gezegde maatschappij op 6 dezer, des middags ten 2 ure, in het Park te geven, welwillend aan te nemen. Er zullen bij die gelegenheid, onder de leiding van den heer A. Berlijn, worden uitgevoerd twee ouvertures van J. B. van Bree en Flotow, alsmede koorzangen van C. M. v. Weber, A. Berlijn, Rossi en Flotow.

De kamer van koophandel te Utrecht heeft, naar aanleiding van het behandelde in eene bijeenkomst van afgevaardigden uit de kamers van koophandel te Amsterdam, Utrecht, Tiel, 's Bosch en Helmond 26 Aug. jl. te Utrecht gehouden, heden in eene buitengewone vergadering een adres aan den minister van Binnenl. Zaken vastgesteld, waarbij zij afscheide volhardende bij de vroeger door haar aan het algemeen bestuur gerigte beschouwingen, omtrent den aanleg van een algemeen spoorwegnet in Nederland en de aanwijzing van Utrecht als centraal punt van vereeniging van de lijnen, die uit Deventer of Zwolle van Amersfoort, de noordelijke met de zuidelijke provinciën des rijks zouden moeten verbinden, Z. Exc. eerbiedig verzoekt, om de uitvoering van de door de heeren Bredius e. s. aangevraagde concessie voor den aanleg van de zuidelijke spoorweglijn en hare aansluiting met den Rijnspoorweg te Rotterdam, tot verbinding met de aan te leggen noordelijke lijnen, door geene bijdragen uit 's rijks schatkist te ondersteunen, maar om, wanneer de aanleg van eene lijn in de, naar haar oordeel nog kortere en voordeliger rigting tusschen Utrecht en 's Bosch over Kuilenburg en Zalt-Bommel niet uitvoerbaar is, of geen betere verbinding lijn over de rivieren tot stand kan komen, alnog aan de hh. Rauchlin en Sloet de aangevraagde concessie te verleenen tot den aanleg van eenen spoorweg van 's Bosch over Tiel op Maarsbergen, onder zoodanige voorwaarden als die aanleg zullen verzekeren. De Kamer acht eene verbinding van de noordelijke met de zuidelijke lijnen

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen f 1.00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelrecht betaald. — Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

door eene aansluiting van de laatste met den Rijnspoorweg te Rotterdam, hoogst gebrekkelig en ondoelmatig, en van geen nut of voordeel voor de algemeene zaak; zij zou het daarom dan ook betreuren, dat de regering eenige bijdragen uit 's rijks schatkist zou willen opofferen om eene lijn tot stand te helpen brengen, die bovendien zoo veel gelds zou kosten, dat daardoor aan den staat de gelegenheid zou worden afgesneden, om eene betere verbinding lijn meer oostwaarts voor onze rivieren, met gunstig gevolg te ondersteunen. (U. Ct.)

De *Staats-Courant* van heden bevat een besluit van den 28 Augustus, betreffende de oprigting eener Kamer van Koophandel en Fabrieken in de gemeente Schoterland, te Heerenveen.

Z. M. heeft benoemd: tot subtit. griffiers bij de arr.-regt. Arnhem, mr. J. H. André de la Porte; Rotterdam, mr. H. M. van der Sande; tot registers plaatsv. te Winschoten, mr. H. A. Engelkens; 's Hertogenbosch, mr. F. E. T. Bonting; tot officiers van justitie te Groningen, mr. W. L. Schiffer; Appingedam, mr. T. H. Boadum; tot griffiers bij de kantongeregten: n°. 1 te Rotterdam, W. G. H. van der Horst van Lil; Oud-Beijerland, mr. A. W. van der Hoop; tot plaatsv. kantonr. te 's Hertogenbosch, jhr. mr. C. R. E. van Rijckevorsel; tot ontv. der dir. bel. in- en uitg. regten en acc. te Stadskanaal (Onstwedde gedeelte), J. P. N. Gaymans; Wehl c. a., D. H. W. Laefjendecker; tot ontv. der dir. bel. en acc. te Hoogkerk e. a., G. Bourkies; tot directeur van het postkantoor te Onderdendam, H. Lantink; herbenoemd en bij vernieuwing aangesteld: tot kantonregter te Asten, J. G. Frencken.

's GRAVENHAGE, 1 Sept. De personen, behorende tot het gevolg van de leden der kon. familie, zijn heden morgen uit deze residentie naar de Hoofdstad vertrokken. De reis van HH. MM. en HH. KK. HH. naar Amsterdam blijft op aanst. Vrijdag bepaald.

— Z. K. H. de prins van Oranje, vergezeld door HDs. gouverneur, Jhr. de Casembroot is gisteren avond van Soestdijk in deze hoofdstad teruggekeerd.

— HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederiek en Prinses Maria zijn gisteren middag van Prinsenhagen op Bakkershagen aangekomen.

— De Russische generaal Todleben is heden naar Soestdijk vertrokken en heeft aan het diner bij H. M. de Koningin-moeder deelgenomen. De generaal wordt echter nog op het groot stedelijk badhuis te Scherpeningen terugverwacht.

— De heer Murphy, minister-resident van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika bij het Nederl. hof is van zijne buitenlandsche reis teruggekeerd, ten einde de feesten ter eere van Z. K. H. den prins van Oranje bij te wonen.

HARDERWIJK, 31 Aug. De 40 manschappen van het koloniaal verfpot, die per *Jupiter* naar Java bestemd, zullen in plaats van den 2n, den 5n dier te Nieuwediep aankomen.

UTRECHT, 31 Aug. Deze stad blijft ook niet ten achter in het vieren van het feest der meerderjarigheid van den kroonprins. Zaterdag is daaraan geheel gewijd. Van den vroegen ochtend tot in den laten avond zullen de feesten elkander opvolgen, en met regt zal men kunnen zeggen, dat er dien dag door het volk feest gevierd wordt.

GORINCHEM, 30 Aug. De marktprijzen van heden waren als volgt: Tarwe f 8.80 à f 10.50, rogge f 6.80, gerst f 4.70 à f 5.40, haver f 3.50, boonen niet aanwezig, aardappelen f 1.20, aard. mud, boter f 1 à f 1.20, het Ned. f 10, f 10 a f 20 de 50 Ned. f 2.50, eijeren f 2.50 de 100 stuks.

's HERTOGENBOSCH, 30 Aug. Het bestuur dezer stad heeft heden laten afkondigen, dat de dag van a. s. Zaterdag, ter gelegenheid dat Z. K. H. de prins van Oranje zijn meerderjarigheid bereikt, ook alhier zal worden gevierd. Hoewel nog geen programma omtrent de aanstaande feesten gereed gemaakt is, spreekt men van gas-illuminatie, mastklimmen, zak- en sprietloopen, groote parade, terwijl voor de meesters van wapens een assaut d'armes zal gegeven worden.

APELDOORN, 30 Aug. De schapenmarkt, die zich tot in Oktober wekelijks herhaalt, was heden ruim voorzien, en bij onderscheidene kwaliteiten, vertoonde zich veel kooplust, tot verminderde prijzen, waarvoor dan ook ruimschoots werd afgegeven. De oogst der rogge is overvloedig geweest, en het zware stroo is een bijzonder voordeel. Wanneer de regen niet zoo algemeen zal wezen, als in de laatste dagen, zal de boekweit de verwachting overtreffen. De aardappelen worden in ruime mate verzameld, en de hoedanigheid daarvan is allerbest. Ware het niet dat de landman zeer is te leugesteld in de opbrengst van hooi, dan zou hij nu dubbel teyreden zijn over den groei van het nog te veld staande gras, hetgeen echter, hoe voordeelig ook, het gemis aan voeder niet genoegzaam zal kunnen dekken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIS, 30 Aug. De Keizer en de Keizerin vertrekken aanstaanden Woensdag naar Biarritz. Het huwelijk van den hertog van Malakoff zal eerst plaats hebben wanneer de vorstelijke personen zullen zijn teruggekeerd.

— Een gewezen zendeling in China zeide, na de telegrafische dépêche in den *Moniteur* gelezen te hebben, het volgende: Indien het traktaat wordt ten uitvoer gelegd, dan is het van een onberekenbaar gewigt; het Chineesche rijk zal dan binnen kort verdeeld en veranderd zijn in drie of vier van elkander onafhankelijke rijken.

— De heer de Falloux heeft uitgegeven: *Vie de Mme de Swetchine*. Deze dame hield in haar leven politiek-godsdienstige litterarische vereenigingen in de faubourg St Germain, en ging van de Grieksche tot de Roomsche godsdienst over. Het werk van den heer Falloux behelst vele anekdoten.

— 't Is nog steeds een quæstie of groote politieke en maatschappelijke gebeurtenissen op de gemoederen een buitengewoon verderfelijken invloed oefenen of niet; de in Frankrijk gedane navorschingen schijnen nog geen beslissing te dien aanzien te hebben opgeleverd. In 1848 werden b. v. minder krankzinnigen in de gestichten opgenomen dan in vroegere jaren, zelfs in het Seine-Departement. In 1852 daarentegen steeg, ondanks de herstelling der orde, het cijfer der in de krankzinnigen-gestichten in 1851 aanwezigen van 4519 tot 5442, doch verminderde in 1853 tot 4872. Gemiddeld overtreft het getal der krankzinnige vrouwen van 1842 tot 1853 dat der mannen met 14 %. Als men de komst in een krankzinnigen-gesticht als den aanvang der zinneeloosheid aanmerkt, dan blijkt het schier in de meeste gevallen, dat zij eerst na de manbaarheid ontstaat. Van duizend zinneloozen zijn er 141 tusschen de 35 en 40 jaar; na 40-jarigen ouderdom schijnt het gevaar te minderen, en in de meeste gevallen vindt men dan slechts de kindsheid des grijsaarts. Van den mannelijken ouderdom tot 35 jaren is het gevaar het grootst. Bij vrouwen verschijnt de krankzinnigheid later; van duizend gevallen waren er 570 onder de 40 jaren en 485 daar boven. Het cijfer der ongehuwden van beide geslachten bedraagt 61,80 pCt. van het geheel. De zoogenaamde vrije beroepen, als kunstenaar, geleerden, enz. leveren de meeste krankzinnigen; daarop volgen de werklieden en daglooners. Van kunstenaars telt men 1 krankzinnige op de 104 inwoners; van regtsgeleerden 1 op de 119; van geestelijken 1 op de 253; van geneeskundigen 1 op de 259; van hoogleraren en geleerden 1 op de 280; van ambtenaren 1 op de 727; van renteniers en grondeigenaars 1 op de 806. In den handstand vindt men weinig krankzinnigen; in 1852 telde men aan landbouwers 3789, aan handelslieden en industriëlen daarentegen 6767 krankzinnigen.

— De *Patrie* bevat heden een lang artikel dat tegen de bezetting van Perim door Engeland te velde trekt.

— Men leest in de *Presse*:

„De door den sultan op zijne familieleden toegepaste maatregelen verleenen een nieuw gewigt aan de berigten, welke wij dezer dagen ontvingen. Door de meest strenge zuinigheid in de uitgaven van het keizerlijke paleis te brengen, had de sultan getoond vast besloten te zijn acht te slaan op de ontdekkingen, hem door zijne ministers gedaan; en door zijnen zwager en zijne schoonzonen op non-aktiviteit te stellen, schijnt hij een einde te willen maken aan de misbruiken van familie-invloed, die zoo dikwijls voorkwamen, en te verklaren dat niets hem zal terughouden om de hervormingen te bewerkstelligen, wier invoering hij zich heeft voorgenoemen. De brieven uit Konstantinopel hadden ons reeds doen kennen met welken ijver de sultan de maatregelen had genomen, geschikt om paal en perk te stellen aan de financiële ongeregelheden, die om en bij hem voorvielen; thans voltooit Abdul-Medjid zijne taak, en door den nieuwen bovengenoemden maatregel werpt hij alle verantwoordelijkheid geheel op zich. Zulk een voorbeeld, door den Soeverein gegeven, zal ten grooten weerklink vinden in een land,

waar gunst en nepotismus de eenige oorzaken zijn van de verheffing van zoo velen tot de hoogste staatsambten. Het is nu de taak der Turksche staatslieden, te waken voor de stipte naleving van den zoo krachtig uitgedrukten wil des Sultans, en hiertoe naar al hun vermogen bij te dragen. Men zal ons niet van vleijsch beschuldigen, als wij de Regering der Porte en den Sultan geluk wenschen met een maatregel, waarvan men de vruchtbaarste uitkomsten voor het land verwacht.”

— Den 25 Augustus jl. werd te Bazel het testament geopend van den onlangs aldaar overleden burger Christoph Merian-Buckhardt, die zonder natuurlijke erfgenamen is gestorven, zijne medeburgers als zoodanig beschouwd en aan de stad Bazel een groot gedeelte van zijn vermogen vermaakt heeft. Onder de vele legaten worden de volgende genoemd: aan de liefdadige gestichten 1,000,000 fr.; aan het bazeler zendeling-genootschap 400,000 fr.; aan verschillende dienstboden nog in dienst, ieder 500 fr.; aan 28 personen ieder van 500 tot 1,000,000 fr. (dit maximum, één millioen, is voor vijf personen bestemd, nl. ieder dit bedrag); aan den Staat een jaarlijksche rente; aan ieder der sedert vijf jaren op zijne goederen gewerkt hebbende daglooners 500 fr.; elken doopvader die met hem verwant is 5000 fr.; elken doopvader die niet met hem verwant is 600 fr.; aan de mannelijke en vrouwelijke dienstboden 1000 fr. voor elk dienstjaar; aan al de tuiniers en hunne knechts 500 fr. ieder; aan de pachters, molenaars enz. kwijtschelding van pacht; aan ieder der twee geneesheeren die hem hebben behandeld 10,000 fr., aan drie personen ieder een levenslang jaargeld van 1000 fr. De St.-Elisabethskerk en de school moeten op kosten van den erflater voltooid worden. De bouwmeester van genoemde kerk ontvangt 20,000 fr. Universeele erfenam is zijne weduwe, Margaretha Merian, geboren Burckhardt, en bij haar overlijden gaat zijn gansch vermogen, na aftrek der legaten, aan zijne geboortestad Bazel over, onder voorwaarde, dat dit vermogen van de bezittingen der stad gescheiden blijve en afzonderlijk worde beheerd, dat het woonhuis des erfaters het kantoor van dat beheer zij, en de vaste goederen van den erflater niet verkocht, maar alleen de renten gebruikt worden.

— Voor eenige dagen is gemeld geworden dat te Lissabon de verschijning van eenige Fransche geestelijken en zusters van liefde aanleiding gegeven had tot ergerlijke tooneelen. Onder anderen heeft men twee der laatsten toen zij den 31 Julij de kerk van den H. Lodewijk uitkwamen, met steenen geworpen. Een andere geestelijke zuster moest kort daarop dezelfde beleediging verduren.

Zoo men geloof mag slaan aan een brief, voorkomende in den *Courrier du Dimanche* zou Frankrijk over dit punt te Lissabon ophelderingen hebben gevraagd, en de minister van buitenlandsche zaken aldaar zou geantwoord hebben op een voor Frankrijk voldoende wijs. Hij moet ook zijn leedwezen over het gebeurde betuigd, en zijn vast voornemen te kennen gegeven hebben de schuldigen te straffen en maatregelen te nemen om in het vervolg zulke voorvallen te beletten.

— Een telegram uit Alexandrië spreekt van een complot dat zou gesmeed zijn met het doel om den onderkoning omver te werpen. De ontdekking zou aanleiding hebben gegeven tot het in hechtenis nemen van verschillende pachas en hoofdofficieren.

ENGELAND.

LONDEN, 30 Aug. Alhier vleit men zich algemeen met de hoop dat het nieuwe verdrag met China, welks bepalingen echter nog niet juist bekend zijn, eenen gunstigen invloed op den wereldhandel en ook op den maatschappelijken toestand van het Chineesche volk zal hebben. De Londensche *Standard* meent dat er nu ook gelegenheid zal ontstaan om de overbevolking van China regelmatig dienstbaar te maken voor de welvaart dier tropische landen, wier ontwikkeling door gebrek aan arbeidende handen tegengehouden wordt. In zijn daartoe betrekkelijk artikel geeft dat blad, een orgaan der bewindslieden, ook opmerkelijke wenken ten aanzien der slavernij-quæstie.

„De ontdekking van een werelddeel zonder bevolking of schaars bevolkt met wilde stammen (zegt de *Standard*) zou niets zijn in vergelijking met eene gebeurtenis die ons toegang geeft tot een volk van drie honderd millioen zielen met al de behoeften en al den wensch naar handelsverkeer, welke aan de beschaving eigen zijn, en hetwelk zich voor eenige eeuwen van afsluiting schadeloos te stellen heeft. Over dit onderwerp is dan ook in onze dagbladen veel gezegd. Maar er is een punt onopgemerkt gebleven, te weten dat zich thans eene overvloedige markt voor het bekomen van arbeidende handen aan ons aanbiedt. De landverhuizing uit China is nog van jonge dagteekening; evenwel is zij met ieder jaar aangegroeid, zoodat in 1855 nagenoeg 15,000 Chineezers uit de kolonie Hong-Kong alleen naar het buitenland, vooral naar Australië en Kalifornië, vertrokken zijn; buitendien zijn er nog vele duizenden jaarlijks uit de Chineesche havens Swatow, Whampoa en

Kumsingmoon vertrokken. Tot aan het jaar 1857 waren er 23,000 op Kuba geland. Men mag alzoo verwachten dat voortaan, onder de werking van het nieuwe verdrag, hetwelk het verkeer van China met het buitenland gemakkelijker maakt, de toevloed van arbeidzoekende landverhuizers uit China nog veel groter zal worden. De lagere volksklassen daar te lande zijn juist in zulk eene toestand, dat elke lotsverandering verbetering voor haar moet zijn; een dicht bevolkt land, alwaar de broodelooze volksklasse zich in grooter mate dan de middelen tot volksvoeding heeft vermenigvuldigd, is de natuurlijke bron voor de landverhuizing; en zoo de groote zeemogendheden nu maar in onderling overleg willen handelen met het doel om de verhuizing van Chineesche koelies naar die oorden, welke tot nog toe vooral van den arbeid van negers afhankelijk zijn, te regelen en te bevorderen, dan mogen wij hopen binnen kort den slavenhandel, die smet der beschaving, uitgeroeid te zien.

„Tot nog toe is de Chineesche landverhuizing bestendig toenemende, niettegenstaande de stelselmatige wreedheden en bedriegerijen der Chineesche makelaars en der scheepsbevelhebbers, die van alle toezigt, behalve van inlandsche overheden, vrij gelaten zijn. Het toezigt van het Britsche goevernement kan natuurlijk niet verder reiken dan schepen onder Britsche vlag en de ijsselijke tooneelen van eene tusschendeeksreize kwamen in de schepen met Chineesche passagiers telkens en telkens weder voor. Desniettemin is het aantal Chineezers die jaarlijks onder eene andere vlag dan de onze hun land verlaten, denkelijk vrij wat grooter dan dat van degenen die door Britsche schepen overgebracht worden; en zoo er maar beter toezigt op dat bedrijf gehouden werd, zou het zich ongetwijfeld nog oneindig veel uitbreiden. Wel is waar, in de laatste jaren heeft de stroom der Chineesche landverhuizers zich vooral naar de goudlanden gerigt; en naar mate de aanlokselen van Kalifornië en Australië meer bekend worden, verloren die van Peru en West-Indië hunner kracht. Met dat al gelooven wij, dat men in China, zoo er behoorlijke maatregelen werden genomen, zoo veel landverhuizers voor onze eigene koloniën en voor de bezittingen van andere natien onder de keerkringen zou kunnen verkrijgen, als men zou verlangen. De Chineezers die naar de goudgroeven verhuizen, behooren niet tot de broodelooze menigte; zij reizen op eigen kosten, om met eigene werktuigen hun fortuin in de goudmijnen te beproeven. Er is eene nog armere volksklasse in China; voor deze zou het eene uitlokkende lotsverbetering zijn, in een ander land voor een vast, al ware het ook voor een matig loon, gedurende een bepaald tijdsbestek te gaan arbeiden, zoo zij maar de zekerheid had dat de bedingen der overeenkomst door de werkgevers stipt zouden worden vervuld en dat de gelegenheid tot terugkeer naar het vaderland niet zou worden afgesneden.

„Thans zijn arbeidende handen de groote behoefte niet alleen voor onze eigene bezittingen in West-Indië, maar ook voor het zuiden der Vereenigde Staten, voor Kuba, Brazilië en de Fransche koloniën. Het schijnt zeer duidelijk dat men, tenzij wij een nieuw middel tot voorziening in die behoefte vinden, altans in sommige gevallen zal terugkeeren tot iets hetwelk veel op het oude stelsel gelijkt. De Fransche invoer van vrije negers is gevolgd door handelingen in de Vereenigde Staten, welke een voorbode van een gelijksoortige poging in dezelfde rigting schijnen. De onmisbaarheid van negerarbeid wordt ook zelfs in het noorden van de Vereenigde Staten gepredikt; en onze jongste poging om den slavenhandel te stuiten is volkomen mislukt juist op den tijd toen er de meeste kans voor welslagen scheen te zijn. Op Kuba hebben wij onze laatste kaart uitgespeeld en onze eenige kans op uitroeiing van den handel in menschenveesch zou schijnen te liggen in het vereenigen eener zoo groote magt op Afrika's kust, als waardoor al de hulpbronnen onzer zeemagt geheel zouden worden uitgeput. Het middel voor dat kwaad kan, gelooven wij, in de overbevolking van China gevonden worden; en het treft zonderling dat juist in de laatste drie weken een adres betreffende ditzelfde onderwerp door de planters van Cuba aan de koningin van Spanje is gezonden. Zij zegge daarin dat het eiland door gebrek aan eene toereikende hoeveelheid negerslaven verarmt, en zij vragen vergunning om zestig duizend vrije arbeiders uit China aan te voeren, die tegen een bepaald loon en voor een bepaald tijdsbestek in dienst genomen zouden worden. Dit verzoeken kan, indien de daarin vervatte wenk met verstand wordt gevolgd, de aanleiding zijn om Cuba en Spanje zelf van de schande, die zij op zich hebben geladen te verlossen; maar het kan ook leiden tot vernielende wing van al de gruwelen der slavernij onder een anderen naam. De overeenkomst, welke de Spanjaarden door den Chineeschen koelie doen onderteekenen, is van dien aard, dat zijn toestand, wanneer hij eenmaal op Cuba aan land is gekomen, eigenlijk niets anders is dan slavernij, voor een bepaald tijdsbestek: hij kan gekocht en verkocht worden, men kan schier zeggen dat hij slechts in naam loon-

BINNENGEKOMEN:
TINNEL: 1 Sept. Jefford, Harmony, en Legende, Eliza
 Beth, beide *Sunderland. *Bock, Anthonia, Baltimore.
HELVOET, 31 Aug. Brown, Longdale, Rangoon, l. v.
 Brouwershaven. - Bartelse, de Burger, Lissabon.
BROUWERSHAVEN, 31 Aug. Kerr, Jasper, Akya n/
 Rott.

UITGEZEILD:

TEXEL, 1 Sept. Lovins, Ondine, Bordeaux.
HELVOUT, 31 Aug. Seine (st.), Bordeaux.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 1 September, in lading naar:

Dusseldorp. G. S. Koene, Niederrhein N°. 10.
Mainz. J. Hammer, Mainz N°. 3.
Frankfort. M. Grünwald, Frankfort N°. 13.
Wezel en Ruhrort. E. T. Beijer, de Hoop.
Ludwigsh., Mannh. en Heilbron. E. Billiger, Eendragt.
Duisburg. K. de Veer, Noot Gedacht.
Keulen. Th. Kamps, Cöln N°. 21.
Mannheim. C. Neff, Ocean.

AMSTERDAM, 31 Augustus, vertrokken naar:

Mannheim. G. Iitschert, Delft.
Keulen. Th. Wemmers, Cöln N°. 7.
Urdingen. E. van Xanten, Vrouw Agnes.

Rijnhoogte ARNHEM, 31 Augustus 1 el 20 duim.
KEULEN, 31 " 8 vl. 1 "

Advertentiën.

Bevallen van eene **DOCHTER**, A. M. J. MEIJER,
Echtgenoot van C. SMIT.
AMSTERDAM, 31 Augustus 1858. (547)

J. FEYE, J. REESINCK, T. J. B. WES-
TERWOUDT, J. J. EVERS, H. J. VAN
OGTROP, J. J. EYROND en F. L. M.
HANLO, Makelaars, zullen op Maandag, 27 Septem-
ber 1858, des avonds na Vijf ure, in het *Oudezuidsch*
Heeren-Logement te Amsterdam, ten overstaan van den
Notaris T. J. VAN RIET, verkoopen — Een extra
hecht, sterk en weldoortimmerd **WINKELHUIS**,
PLAATS, ACHTERHUIS, PAKKELDER en
ERVE, waarin eene **Grufterij**, op den Haarlem-
merdijk, tegenover de Heerenmarkt, Buurt T. T. N°. 512.
— Breder bij Billetten omschreven, en te zien
des Dingsdags en Donderdags, alsmede op den Ver-
koopdag, van 12 tot 3 ure, met Toegangsbillet.

De Bewijzen van Eigendom en de Veilconditiën zul-
len vier dagen te voren te lezen zijn ten kantore van
genoemden Notaris. (544)

Uitgeloot, in de Leeping, groot f 8.000, ten be-
hoeve van de R. G. Kerk te Krommenie
c. a. N°. 16 en N°. 27, waarvan de betaling plaats
heeft tegen overlegging der stukken, bij den President,
den Wel-Eerw. Heer J. W. HENDRIKS, Pastoor.
KROMMENIE, 31 Augustus 1858. (545)

STOOMBOOT-DIENST

tusschen

Zierikzee en Rotterdam,

en tusschenliggende plaatsen en veeren;

DIRECTE VAART MET DE

STOOMBOOT STAD ZIERIKZEE.

Dagen en Uren van vertrek in de maand September 1858.

Van ZIERIKZEE:				Van ROTTERDAM:			
		u.	m.			u.	m.
Woensd.	1,	'smorg.	6	—	Dond.	2,	'smorg. 11
Vrijdag	3,	"	9	—	Zaturd.	4,	'smidd. 12
Zondag	5,	"	11	—	Dingsd.	7,	'smorg. 5 30
Woensd.	8,	'smidd.	12	—	Dond.	9,	" 6
Vrijdag	10,	's nam.	12	30	Zaturd.	11,	" 7
Zondag	12,	"	1	—	Dingsd.	14,	" 9 15
Woensd.	15,	's morg.	5	30	Dond.	16,	" 10
Vrijdag	17,	"	8	—	Zaturd.	18,	'smidd. 12
Zondag	19,	"	10	—	Dingsd.	21,	'smorg. 5 30
Woensd.	22,	'smidd.	12	—	Dond.	23,	" 5 30
Vrijdag	24,	"	12	—	Zaturd.	25,	" 6
Zondag	26,	's nam.	12	30	Dingsd.	28,	" 8 30
Woensd.	29,	's morg.	5	—	Dond.	30,	" 10

Aanlegplaats te Rotterdam, aan het Oude Hoofd; te
Dordrecht aan het Groote Hoofd.

Reizigers, met den Rijnspoorweg aangekomen, gelie-
ven zich aan te melden bij de Directie van het Station
tot doen van sein, in welk geval de naar Zierikzee ver-
trekkende Stoomboot aldaar zal aanleggen.

De Goederen kunnen uiterlijk tot een half uur vóór
het vertrek der Boot bezorgd worden; later komende
blijven dezelve tot de eerstvolgende reis liggen.

Te Dordrecht betaalt men voor het aanteekenen der
goederen, 5 cent voor elk adres.

Nadere informatiën te bekomen: Te Rotterdam, bij
den heer C. G. Weldrager, Commissaris der Zeeuwsche
Veeren, Haringvliet, wijk 12, n°. 11. Dordrecht, bij
den heer J. B. Zanh, Marktp. B. 217. Willemstad,
bij den heer A. Schippers. (515)

STOOMBOOTDIENST

TUSSEN

ROTTERDAM, MIDDELBURG

en daar tusschen gelegen plaatsen.

SEPTEMBER 1858.

Van Rotterdam:			Van Middelburg:		
	u.	m.		u.	m.
Woensd.	1, 'smorg.	11 30	Dond.	2, 'smorg.	6
Vrijdag	3, 'smidd.	12	Vrijdag	3, " "	7 30
Zaturd.	4, 'smorg.	6	Zaturd.	4, " "	8 30
Zondag	5, " "	6	Zondag	5, " "	9 30
Maand.	6, " "	7	Maand.	6, " "	10 30
Dingsd.	7, " "	8 30	Dingsd.	7, " "	11
Woensd.	8, " "	8 30	Dond.	9, 'smidd.	12
Vrijdag	10, " "	9 30	Vrijdag	10, 'smorg.	5 30
Zaturd.	11, " "	10 15	Zaturd.	11, " "	6
Zondag	12, " "	10 15	Zondag	12, " "	6
Maand.	13, " "	10 15	Maand.	13, " "	6
Dingsd.	14, " "	11 30	Dingsd.	14, " "	6
Woensd.	15, " "	11 30	Dond.	16, " "	*5
Vrijdag	17, " "	11 30	Vrijdag	17, " "	6 30
Zaturd.	18, 'smidd.	12 30	Zaturd.	18, " "	7 30
Zondag	19, 'smorg.	6	Zondag	19, " "	8 30
Maand.	20, " "	6	Maand.	20, " "	9 30
Dingsd.	21, " "	7	Dingsd.	21, " "	10 30
Woensd.	22, " "	8 30	Dond.	23, " "	11 30
Vrijdag	24, " "	9 30	Vrijdag	24, 'smidd.	12
Zaturd.	25, " "	9 30	Zaturd.	25, 'smorg.	5 30
Zondag	26, " "	10 15	Zondag	26, " "	6
Maand.	27, " "	10 15	Maand.	27, " "	6
Dingsd.	28, " "	11 30	Dingsd.	28, " "	6
Woensd.	29, " "	11 30	Dond.	30, " "	*5

Op de met * gemerkte dagen kan men, zonder on-
voorzien ophoud, met den sneltrein van 12 u. 15 m.
van Rotterdam over Utrecht naar Amsterdam en Arnhem
vertrekken.

Reizigers, met den Rijnspoorweg aangekomen gelieven
zich aan te melden bij de Directie van het station tot

Bij den Boekhandelaar **C. L. VAN LANGENHUYSEN**, is van de pers gekomen
en wordt aan de Intekenaren verzonden:

DE LEVENS VAN GODS LIEVE HEILIGEN.

VOOR ELKEN DAG VAN HET JAAR,

BENEVENS

OEFENINGEN, GEBEDEN EN HYMNEN,

BEGONNEN DOOR (NU ZALTOER)

H. J. C. VAN NOUHUYS; VOORTGEZET DOOR P. J. HESSEVELD, Pr.

Met 4 Platen van EDUARD DUJARDIN. Deel IV.

Hiermede is dit werk compleet, en thans verkrijgbaar tegen f 2.50 de vier deelen.

Verschillende oorzaken hebben in de uitgave der twee laatste deelen eene vertraging te weeg gebragt
waardoor de complete verschijning tot heden is achterwege gebleven. De Uitgever verheugt zich thans in de ge-
legenheid te zijn, dit werk, waarnaar zoo zeer verlangd werd, in zijn geheel te kunnen afleveren. Reeds
het drukken van het tweede deel heeft hij het eerste deel moeten herdrukken. Een bewijs, dat het werk al
gemeen gezocht is; daartoe heeft waarschijnlijk veel bijgedragen: 1° dat ieder, al is hij ook dagelijks met ver-
bezigdheden belast, toch ligtelijk zoo veel tijd kan vinden om een leven van den Heiligen van den dag
kunnen lezen en overwegen, 2° de goedkoope prijs.

Is van de pers gekomen en aan HH. Intekenaren verzonden:

HET KATHOLICISMUS IN BETREKKING MET DE BESCHAVING VAN EUROPA.

DOOR

W. J. F. NUYENS.

2e Deel. 2e Aflevering.

Hiermede is dit werk compleet, uitmakende twee groot oktafo boekdeelen, waarvan thans de prijs is f 7.00.

Belangrijke Prijsvermindering

VAN

EEN ALLERBELANGRIJKST WERK.

Voor f 16 in plaats van f 40.45.

MR. W. BILDERDIJK,

GESCHIEDENIS DES VADERLANDS.

(Van de Wording des Lands af, tot de Herwinning der Vrijheid Nov. 1813)

Uitgegeven door H. W. TYDEMAN, 13 deelen, met een algemeen Register, drie Kaarten en Facsimila.

Dit werk kan nu met meer dan tien prijs herdrukt worden.

De voorraad begint merklijk te verminderen.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.

het doen van sein, in welk geval de naar Middel-
vertrekkende Stoomboot aldaar zal aanleggen.

In correspondentie met DILIGENCEDIENSTEN
schen Middelburg en Vlissingen, Zierikzee en het
te Zijpe, Goes en het Katsche veer.

De goederen kunnen tot één uur vóór de afvaart
zorgd worden, later aangebragt blijven dezelve tot
volgende reis liggen. (54)

Brabender's Alizarin-Inkt

is volkomen vrij van zuren, zoodat de Stalen Pen
er niet door worden aangedaan, ze vloeit gemakke-
uit de Pen, is bij den aanvang niet zoo bleek als
dere Inktsoorten en verandert zeer spoedig in het schoon
zwart. Ze verdikt niet, noch in de Pen, noch in
Inktkoker en beschimmelt nooit.

Ondanks haren vloeibaarheid is deze Alizarin-Inkt
vens voor Copieer-Inkt uitmuntend geschikt.

Prijs 60, 40, 30 en 20 Cts. het Glazen Tonnetje.

Roode en blaauwe Inkt

brilliant van kleur en goed vloeibaar, het Fleschje 20 Cts.

J. ALEXANDERS reeds zeer gunstig bekende

RESERVOIR-PEN

is de gemakkelijkste en aangenaamste Pen voor alle
die eene ligte en loopende hand schrijven.

Ze is de laatste verbetering, de volmaaktste Sta-
Pen, ze houdt veel inkt, heeft eene bevallige elast-
teit en spat niet.

Ten gerieve der gebruikers zijn ze thans gepakt
½ gros-doozjes. Prijs 75 Ct. het doosje.

Te verkrijgen in het Hoofddépôt **VERKOOPHUIS**
en in zijne bekende Dépôts in de Provinciën. (546)

Een Tuinman, van de R. K. Godsdienst, gehuw-
d, heeft zonder kinderen en met een
paard kunnende omgaan, wordt gevraagd op een dor-
p in Noord-Holland. Reflecterenden adresseren zich
der letter M. aan het bureau dezer Courant. (54)